

Стаття та будь-який пов'язаний з нею опублікований матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).
The article and any related published material are licensed under the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0).

УДК 159.923:159.952

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2026.67.118-125>

Руслан СТЕПАНИШИН, нач. кафедри

ORCID ID: 0009-0004-7587-7234

e-mail: ruslan.stepanyshyn@knu.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗОВАНОЇ ВІЙНИ У ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІЙ СТРАТЕГІЇ КНР: ТЕХНОЛОГІЧНИЙ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ВИМІРИ

Вступ. Стаття присвячена дослідженню доктринальної та організаційної трансформації воєнно-політичної стратегії Китайської Народної Республіки в умовах глобального суперництва із США. Досліджено еволюцію підходів керівництва КПК до використання інформаційної сфери як інструменту геополітичного впливу та проєкції сили.

Методи. Дослідження побудоване на якісному аналізі першоджерел (офіційних стратегічних документів КНР, законів і звітів КПК) і вторинних даних провідних західних аналітичних центрів (RAND Corporation, GMF). Системний метод застосовано для розгляду концепції інтелектуалізації як елемента загальнодержавної безпекової архітектури; структурно-функціональний – для оцінювання реформ систем управління НВАК; компаративний – для виявлення відмінностей між етапами "механізації", "інформатизації" та "інтелектуалізації" війни.

Результати. Визначено ключові пріоритети технологічного переозброєння НВАК, інтеграції штучного інтелекту, систем великих даних і квантових технологій у військову сферу. На основі аналізу організаційних реформ НВАК розкрито внутрішню дилему китайського керівництва між жорстким централізованим партійним контролем і впровадженням елементів гнучкого командування (Mission Command). Доведено, що когнітивний домен і кіберпростір трансформувалися у самостійні інструменти зміни геополітичного ландшафту без прямого конвенційного зіткнення.

Висновки. Відмічено пришвидшене проведення адміністрацією Сі Цзіньпіна глобальної воєнної реформи, ключовим елементом якої є впровадження концепції інтелектуалізованої війни для збереження стратегічних позицій Китаю в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Обґрунтовано механізми опосередкованого впливу конфронтації США та КНР на безпекове середовище України, що проявляється у диверсифікації ресурсів західних партнерів і залученні Пекіном специфічних інструментів інформаційного протистояння. Наукова новизна дослідження полягає у систематизації концепції "інтелектуалізованої війни" КНР та аналізі її впливу на безпекове середовище довкола України в умовах глобального протистояння Вашингтона та Пекіна.

Ключові слова: Китайська Народна Республіка, інтелектуалізована війна, Народно-визвольна армія Китаю (НВАК), штучний інтелект, когнітивна війна, кіберпростір, геополітичне лідерство, Mission Command.

Вступ

Після обрання Сі Цзіньпіна на посаду Генерального секретаря Центрального комітету Комуністичної партії Китаю (КПК) і Головою КНР у 2013 році Китайська Народна Республіка активізувала політичний курс на досягнення регіонального та світового лідерства. Протягом наступних років китайське керівництво послідовно реалізовувало програму трансформації суспільства на принципах його модернізації, інтелектуалізації та інформатизації. На початкових етапах під виглядом поглиблення політики реформ і відкритості офіційний Пекін поступово згорнув процеси демократизації політичного режиму, посилив контроль за інформаційним простором і перетворив його на ще один інструмент забезпечення стабільності влади КПК. Незважаючи на, здавалось би, різнонаправлені процеси активної міжнародної інтеграції та посилення авторитарних тенденцій ксередині країни, керівництву Китаю вдалося досягнути високого рівня керованості інформаційними процесами і перетворити світовий інформаційний простір на новий домен розповсюдження свого впливу за межами території КНР.

Стратегія інформаційної політики Китаю поступово трансформувалась від створення національної моделі інформаційного суспільства з одночасним входженням до світового інформаційного простору до поступового нав'язування цієї моделі іншим країнам. Фактично партійне керівництво КНР почало розглядати інформаційну сферу як чергове "поле битви" за домінування на міжнародній арені, як механізм трансформації геополітичного ландшафту для проєкції свого зовнішньополітичного курсу.

Не стали винятком і питання воєнної науки та воєнної стратегії, розвитку яких офіційний Пекін традиційно приділяв значну увагу. На тлі стрімкого розвитку інформаційних технологій керівництво Китаю зіткнулось із необхідністю перегляду доктринальних основ військового будівництва, модернізації збройних сил, їх переозброєння і підготовки, впровадження нових форм і методів ведення бойових дій. Особливо рельєфно це проявилось у період повномасштабної агресії РФ проти України, оскільки Китай останні 10 років переймає російські методи ведення інформаційної війни й застосовує їх на міжнародній арені. Китайська сторона активно розробляє і впроваджує нові теоретичні підходи та практичні заходи підготовки країни до воєнного конфлікту, у тому числі з використанням інформаційної сфери. На сьогодні центральною для КНР є концепція "інтелектуалізації бойових дій", яка стала основою для реформування і модернізації воєнної організації Китаю.

Особистим авторським внеском у дослідження зазначеної проблематики є розробка інтегрованої аналітичної моделі, яка пов'язує доктринальні трансформації НВАК (перехід від інформатизації до інтелектуалізації) із прикладними викликами для оборонного сектору України, зокрема в контексті інформаційно-психологічного та когнітивного впливу в межах глобального протистояння КНР та США.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей китайської концепції "інтелектуалізації бойових дій", її впливу на політичний курс КПК, внутрішню та зовнішню політику керівництва КНР на сучасному етапі.

Огляд літератури. Питання трансформації воєнної стратегії КНР і переходу до концепції інтелектуалізації бойових дій дедалі частіше стають об'єктом прискіпливої уваги світової наукової спільноти. Дослідження стратегічних амбіцій Пекіна можна умовно структурувати за кількома напрямками. Теоретичні засади "інтелектуалізованої війни" і роль штучного інтелекту в модернізації НВАК ґрунтовно досліджено у працях Е. Каніа (E. Kania), яка ввела термін "поле бою сингулярності", та М. Раски (M. Raska), який аналізує стратегічні наслідки військових інновацій Китаю. Проблеми кіберпростору та інформаційних операцій як інструменту геополітичного впливу КНР висвітлені в роботах Н. Бішом-Мустафаги (N. Beauchamp-Mustafaga) та Дж. Малвенона (Mulvenon, 2008). Еволюція доктринальних поглядів КПК на національну безпеку з глобальне лідерство детально аналізується у працях М. Пілсбері (M. Pillsbury) та Ф. Годмана (F. Godement). У контексті когнітивної війни та психологічного впливу важливими є дослідження С. Вортцеля (Wortzel, 2013) та М. Дама (Dahm, 2020), які фокусуються на методах маніпуляції свідомістю супротивника.

Методи

Пріоритети трансформації воєнної стратегії КНР розглянуто на основі системного, структурно-функціонального та компаративного методів дослідження, що дало змогу відобразити практичний досвід політичної влади Китаю у досягненні цілей завоювання геополітичного лідерства та нарощування власного воєнного потенціалу. Хронологічні межі аналізу охоплюють період із 2015 по 2026 роки, що пов'язано з активною фазою реформування НВАК та оновленням воєнної доктрини КНР під керівництвом Сі Цзіньпіна.

Джерельна база дослідження базується виключно на матеріалах із відкритих джерел і розділяється на два підкласи. До першоджерел, що підлягали системному та структурно-функціональному аналізу, віднесено: офіційні Білі книги з оборони КНР (зокрема "China's National Defense in the New Era"), чинні нормативно-правові акти КНР у сфері кібербезпеки та штучного інтелекту, а також офіційні заяви керівництва КПК. До масиву вторинних даних залучено аналітичні звіти провідних безпекових центрів (RAND Corporation, German Marshall Fund (GMF), часопис "Military Thought"), які пройшли верифікацію щодо відсутності когнітивних упереджень.

Загальна логіка дослідження побудована на компаративному аналізі етапів еволюції воєнної стратегії Пекіна від орієнтації на платформицентричні дії через інформатизацію до проведення алгоритмізованих операцій із використанням технологій штучного інтелекту та систем когнітивного впливу.

Результати

Питання досягнення геополітичного лідерства та перетворення КНР на провідну країну світу завжди перебувало в центрі уваги керівництва Комуністичної партії Китаю. Уже після проголошення утворення Китайської Народної Республіки у 1949 році Мао Цзедун достатньо чітко окреслив амбіційні плани щодо поступового захоплення лідерства у світовій соціалістичній системі, а згодом – перетворення КНР на світового лідера (Pillsbury, 2015). Основними напрямками реалізації зазначених планів визначались стрімке економічне зростання та створення потужного військового потенціалу. Перший напрям реалізовувався насамперед шляхом отримання значної економічної допомоги від СРСР і слідування радянському досвіду форсованих індустріалізації та колективізації. Другий – шляхом створення власного військово-промислового комплексу й отримання ядерної

зброї. При цьому Радянський Союз розглядався Мао Цзедуним лише як джерело отримання технологій і фінансових ресурсів, на базі яких КНР має набути достатньої потужності для перетворення на передову соціалістичну державу, а згодом, унаслідок загострення конфронтації з капіталістичними країнами – знищити їх у ході військового конфлікту та перетворити КНР на світового гегемона (Pillsbury, 2015). Незбалансована економічна політика, поступове наростання внутрішніх суперечностей, початок "культурної революції" та дипломатична ізоляція КНР у 50–70-х роках XX століття призвели до краху цих планів китайського керівництва. Більше того, у цілому невдачі для КНР конфлікти із СРСР у районі острова Даманський та озера Жаланашколь у 1969 році та із Соціалістичною Республікою В'єтнам у 1979 році продемонстрували лідерам КПК слабкість китайської економічної моделі та, як наслідок, низьку боєздатність Народно-визвольної армії Китаю. Проголошуючи "політику реформ і відкритості", Ден Сяопін, перш за все, ставив мету створення відповідної економічної бази для подальшого нарощування воєнно-політичного та геостратегічного потенціалу КНР. Китайське керівництво відійшло від радянської системи планової економіки сталінського зразка та поступово впровадило ринкову модель господарювання з одночасним створенням сприятливого інвестиційного клімату, що надало змогу залучити значні обсяги західних фінансових ресурсів. Отже, КНР фактично замінила радянську наукову та технологічну допомогу на західні технології, а пряму фінансову підтримку від СРСР – на європейські й американські інвестиції. Разом із тим, подальший розвиток Китаю показує, що керівництво КПК не відмовилось від маоїстської ідеї геополітичного лідерства, а лише перейшло до її реалізації на базі інших підходів. Це чітко показала зміна політики КНР після приходу до влади Сі Цзіньпіна.

Низка експертів пов'язують зміну курсу китайського керівництва із самою особистістю голови КНР, але не треба забувати, що його кандидатура була висунута та підтримана партійними органами на протидію кандидатурі Бо Сілая, який розглядався як послідовний продовжувач попереднього курсу (Fenby, 2014), тобто в керівних структурах КНР явно існував запит на перехід до більш агресивної зовнішньої політики і включення Китаю у світові процеси геополітичного суперництва. Цьому сприяли вражаючі економічні показники країни, яка з 1980 по 2015 рік перетворилась на передову світову економіку. При цьому питання посилення обороноздатності та військової могутності КНР завжди були для керівництва компартії пріоритетним завданням, про що свідчать і зміст концептуальних документів, прийнятих після приходу до влади Сі Цзіньпіна у 2012–2013 роках. Забезпечення національної безпеки КНР у ці роки зазнало фундаментальної трансформації. Ключовим вектором став перехід від реагування на зовнішні загрози до створення нової концепції національної безпеки, яка інтегрує внутрішню стабільність і зовнішню експансію (Xi, J., 2014; Liff, 2018).

Так, уже 15 квітня 2014 року на першому засіданні Комітету національної безпеки ЦК КПК Сі Цзіньпіном була озвучена "Загальна концепція національної безпеки" (总体国家安全观), яка фактично стала ідеологічним фундаментом для всіх подальших рішень китайського керівництва. У своєму виступі Сі Цзіньпін увів поняття "11 видів безпеки" (які згодом були розширені до 20), яке охоплює всі сфери життєдіяльності держави. Визна-

чалось, що безпека – це не лише оборона кордонів, а цілісна система, у якій політична безпека є фундаментом, економічна – базою, а військова, культурна та соціальна – опорами збереження суверенітету КНР і стабільності режиму Компартії Китаю (Xi, J., 2014). У 2015 році був ухвалений новий закон про національну безпеку КНР, у якому національна безпека визначається як стан, за якого державна влада, суверенітет, єдність, територіальна цілісність, добробут народу та сталий розвиток "відносно вільні від небезпек і внутрішніх або зовнішніх загроз". При цьому закон зобов'язує всі організації та громадян сприяти безпеці країни й надає державним органам надзвичайні повноваження для захисту "суверенітету та інтересів розвитку" (National Security Law of the People's Republic of China, 2015). Важливо, що цим законом започатковувалась стратегія "Злиття цивільного та військового", мета якої – усунути бар'єри між комерційним сектором Китаю і його оборонно-промисловим комплексом, тобто використання цивільних технологічних досягнень для потреб оборони. Аналогічні концепції висувались також в основних документах Комуністичної партії Китаю. Так, на XIX з'їзді КПК 2017 року Сі Цзіньпін проголосив "нову еру" розвитку Китаю та поставив мету перетворення Народно-визвольної армії Китаю (НВАК) до 2049 року на "армію світового класу" (Xi, J., 2017). На останньому, XX з'їзді КПК 2022 року, який пройшов під лозунгом "Безпека понад усе", термін "безпека" в доповіді Сі Цзіньпіна згадувався частіше, ніж "економіка". Уперше в історії з'їздів розділ про безпеку було виділено окремо (Розділ XI: "Модернізація системи та спроможностей національної безпеки"), а також введено термін "Надійна безпека" (坚实安全) як передумова сталого розвитку КНР. Цей термін розкривався через досягнення трьох основних цілей: зменшення залежності від іноземних ринків і технологій, імпортозаміщення в критичних галузях (мікрочипи, енергетика), внутрішня безпека через цифровізацію контролю та боротьбу з корупцією (Xi, J., 2022). Центральним питанням при цьому залишалось подальше нарощування військових спроможностей і модернізація НВАК. І це не лише догматичні бюрократичні лозунги й норми. На сьогодні американські та європейські експерти висловлюють значну стурбованість стрімким зростанням воєнного потенціалу КНР. Наприклад, за їх оцінками, суднобудівні потужності Китаю перевищують аналогічні в США у 200 разів (Newdick, 2023), а ядерний арсенал нарощується безпрецедентними темпами (GIS Reports, 2023).

Поряд із цим, часто за цифрами нарощування можливостей КНР у конвенційній війні аналітики не враховують, що значні зусилля офіційного Пекіна зосереджуються на інформаційній і когнітивній війні, які розглядаються китайським керівництвом як засіб досягнення стратегічних переваг без ведення бойових дій. Ще в рішеннях XIX з'їзду КПК 2017 року був зроблений акцент на модернізації та "інтелектуалізації" (智能化) бойових дій із використанням квантових технологій і технологій штучного інтелекту. Ця ідея була розширена у Білій книзі "Національна оборона Китаю в нову еру" 2019 року, у якій указується на перехід НВАК до "інформатизації" (信息化) і початок етапу "інтелектуалізації" бойових дій, а також вводиться поняття когнітивної війни. Фактично, ці концепції на сьогодні є основними в розумінні подальших напрямів розвитку НВАК на найближчу та середньострокову перспективи (State Council Information Office, 2019).

У стратегічному баченні керівництва КНР ключовим орієнтиром є вимога підготувати НВАК до ведення майбутніх війн в умовах домінування інформаційних технологій. Перемога США у війні в Перській затоці в 1991 році була інтерпретована китайськими аналітиками як результат інформаційної і технологічної переваги, що стимулювало інтенсивні інвестиції НВАК у власні концепції інформаційної війни та їх доктринальне осмислення (Mayer, 2025). Саме на цьому підґрунті в КНР поступово сформувалось уявлення про необхідність переходу від механізованої до інформаційної, а далі до більш просунутої, інтелектуалізованої форми ведення війни, у якій якість командування і швидкість прийняття рішень набувають вирішального значення (Beauchamp-Mustafaga et al., 2025). Важливим складником стратегічних поглядів китайського керівництва стало усвідомлення слабкості власної системи управління військами. З 2015 року керівництво КНР публічно визнало необхідність підвищення бойових можливостей НВАК, називаючи проблеми в системі управління як одну з головних перешкод на шляху до цієї мети. У 2015–2018 роках проводиться масштабна реформа структури управління НВАК, створюються об'єднані штабні структури та структури командування на театрах потенційних бойових дій, розгортаються командні пункти для сухопутних, морських, повітряних і ракетних сил. Така перебудова мала на меті перевести структуру управління мирного часу на "воєнні рейки" й забезпечити більш інтегроване, але водночас централізоване командування, що є передумовою подальшої інтелектуалізації контурів управління. Паралельно була розроблена стратегічна візія майбутнього розвитку командування НВАК до 2035 року. Аналіз варіантів реформування структури управління НВАК висвітлює дилему між централізованою моделлю та "командуванням на основі завдань" (Mission Command), яке передбачає більшу автономію командирів, швидше прийняття рішень і вищу стійкість до зовнішніх впливів. Китайська сторона впровадила проміжний варіант, який поєднує елементи обох підходів, але володіє сумнівною бойовою ефективністю (Beauchamp-Mustafaga et al., 2025). Обговорення цих альтернатив привело керівництво КНР до визнання необхідності пошуку інтелектуальних рішень у сфері командування, оскільки лише за умови використання потужних обчислювальних ресурсів і автоматизованих систем можливе реальне розгортання швидкого, багатодоменого управління, до якого прагне НВАК. У цьому контексті концепція інтелектуалізації бойових дій інтегрується у ширший процес переосмислення місця Китаю в глобальному інформаційному та кіберпросторі. КНР послідовно розбудовує національну кіберпрограму й демонструє намір стати провідним міжнародним гравцем у сфері інформаційної та кібернетичної війни, що розглядається як ключовий інструмент політичного впливу та військового стримування. Операції стратегічного впливу, зокрема проти ЄС, Центрально-Східної Європи та Тайваню, показують, що інформаційний і кібернетичний компоненти обов'язково включаються китайською стороною в загальне планування воєнно-політичних кампаній як засіб деморалізації, відволікання супротивника та формування вигідних для Пекіна іміджевих оцінок. Таке поєднання організаційних реформ командної структури з розширенням арсеналу інформаційних і кібероперацій закріпило інтелектуалізацію як невід'ємну частину стратегічного планування НВАК (Frohman, & Rausch, 2024).

З 1990-х років воєнна стратегія КНР фокусувалася на інформатизації, що передбачало створення цифрових систем зв'язку, розвідки й ситуаційної обізнаності. Однак, починаючи зі згаданої вище Білої книги, офіційний Пекін проголосив мету щодо прискорення "інтегрованого розвитку механізації, інформатизації та інтелектуалізації". Розрізнення між інформатизацією та інтелектуалізацією у китайському військовому дискурсі проявляється насамперед у тому, як описуються еволюційні "революції командування". На етапі інформатизованої війни наголос робиться на радикальному посиленні можливостей зв'язку, обміну даними й об'єднання різнорідних сил у спільні мережі управління. У таких описах інформатизована зброя та системи командування протиставляються механізований ері, що характеризувалася домінуванням традиційних штабних структур і обмеженою здатністю до інтеграції бойових елементів. Наступний щабель класифікацій прямо позначено як "інтелектуалізована" зброя та "інтелектуалізована війна", що сигналізує вихід за рамки простого нарощування інформаційних потоків і перехід до якісної трансформації способів командування та взаємодії людини й машини (Yatsuzuka, 2020).

Перехід від інформатизації до інтелектуалізації описується через зміну ключового "вузького місця" управління. Для інформатизованої війни обмеженням визнається здатність до збирання, передання і консолідації розвідувальної інформації в усіх вимірах. Для інтелектуалізованої війни, за оцінками китайських авторів, головним стає вже не збирання, а оброблення надвеликих масивів даних, включно із зображеннями, текстами, відео й кодами, отриманими з усіх доменів ведення бойових дій. У цьому контексті прямо згадуються технології великих даних, штучного інтелекту та розпізнавання зображень як ядра якісно нової здатності оброблення інформації, що визначає перемогу чи поразку в інтелектуалізованій війні. До характеристик інтелектуалізованої війни дослідники НВАК відносять також прискорення циклу спостереження, орієнтації, прийняття рішення та дії. Якщо в інформатизованій війні перевага забезпечувалася передусім швидшим переданням інформації, то в інтелектуалізованій війні одночасно прискорюються передання, прийняття рішень і нанесення удару. У публікаціях підкреслюється, що майбутні операції характеризуватимуться різнорідністю сил, розширенням бойового простору, прискореним темпом і частими переходами між наступом і обороною,

що висуває значно вищі вимоги до точності та своєчасності рішень і стимулює пошук автономних, у тому числі автоматичних, контурів управління.

Ще одна відмінність фіксується у способах прийняття рішень. Для інформатизованої війни характерним лишається домінування людського мислення, яке спирається на покращені мережі зв'язку. Натомість в описах інтелектуалізованої війни наголошується, що прийняття рішень здійснюється у зв'язці з "колективним інтелектом у хмарі". Указується на важливість використання потужних обчислювальних ресурсів, штучного інтелекту, машинного навчання та елементів теорії ігор для досягнення швидкого, багатовимірного командування в мультидоменних операціях (Yuen, & Troxler, 2018). Аналіз праць, присвячених проблемам інтелектуалізованих військових ігор і моделей бойових дій, демонструє, що інтелектуалізація мислиться як безпосереднє вбудовування інтелектуальних алгоритмів у контур командування. Описується "ієрархічна інтелектуальна модель прийняття рішень", покликана підтримувати "командування на основі завдань" і людино-машинну спільну стратегію управління. Таким чином, інтелектуалізована війна відрізняється від інформатизованої не стільки обсягом даних, скільки рівнем автономності та інтеграції інтелектуальних компонентів у процес планування та ведення операцій (Frohman, & Rausch, 2024). Для чіткішого розуміння динаміки доктринальних змін НВАК доцільно систематизувати ключові параметри трансформації воєнної стратегії КНР (табл. 1).

Як видно з даних, наведених у табл. 1, інтелектуалізація війни не заперечує попередні етапи (механізацію та інформатизацію), а є їхнім логічним продовженням і технологічною надбудовою, яка переносить центр ваги протистояння в інші домени. У цьому контексті слід більш детально зупинитись на поглядах китайської сторони щодо розгортання протистояння у "когнітивному домені". У рамках китайських уявлень про майбутню війну інтелектуалізація тісно поєднується із переосмисленням домінування у цьому домені. Деякі дослідники прямо говорять про необхідність завоювання "когнітивної переваги", що забезпечує контроль над інтелектуальними операціями противника. Підкреслюється, що штучний інтелект є фундаментом такої війни, а ослаблення інтелектуальних можливостей супротивника розглядається як умова вільного розгортання власних інтелектуальних операцій без затримок (Yatsuzuka, 2020).

Таблиця 1

Порівняння основних доктринальних показників воєнної стратегії КНР на різних етапах (1980–2020-ті роки)

Основні доктринальні показники	Механізована війна (кінець ХХ ст.)	Інформатизована війна (2000-ні – 2010-ті рр.)	Інтелектуалізована війна (сучасний етап – перспектива до 2049 р.)
Ключовий домен ведення бойових дій	Суша, море, повітря	Інформаційний простір, кіберпростір	Когнітивний домен, алгоритмічний простір, космос
Базова технологія доктрини	Конвенційне важке озброєння	Цифрові мережі зв'язку, системи АСУ	Штучний інтелект, великі дані, квантові обчислення
Характер управління	Жорсткий ієрархічний контроль	Централізоване мережецентричне управління	Гібрид аналітики на основі ШІ й адаптивного Mission Command
Стратегічна мета	Захист кордонів, стратегічне стримування	Проекція регіонального впливу (насамперед в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні)	Досягнення глобального лідерства та зміна світового порядку

Складено автором на основі (Frohman, & Rausch, 2024; Liff, 2018; Mayer, 2025).

У сучасних підходах НВАК до "операцій у когнітивному домені" фіксується розуміння інформаційних і пропагандистських дій як цілеспрямованої діяльності, направленої на "розрив альянсів", "підлив політичної та

етнічної згуртованості" супротивника та "внесення ворожечі" між союзниками (Chock et al., 2025). Інформаційне протистояння є для Комуністичної партії Китаю традиційним методом реалізації своїх політичних цілей.

Воно проявляється у різних формах, зокрема поширенні необхідних наративів із використанням традиційних ЗМІ, роботі в соціальних мережах, цензурі тощо. Поряд із цим особливими формами роботи є просування вигідного для КНР порядку денного шляхом налагодження партнерства з іноземними ЗМІ для розміщення на їхніх платформах відповідного контенту. Водночас когнітивна війна розуміється китайською стороною як можливість прямої маніпуляції свідомістю противника через використання індивідуальних психологічних особливостей для впровадження помилок сприйняття та, як наслідок, забезпечення згоди з вимогами КНР. У цих формулюваннях когнітивний вимір подається не як допоміжний, а як рівнозначний іншим доменам, що зміщує акцент від технічної інформатизації до глибинної роботи з переконаннями, сприйняттями та процесами прийняття рішень.

Варто підкреслити, що на сьогодні залишаються незрозумілими принципи практичної реалізації концепції когнітивної війни, оскільки вона потребує не лише алгоритмів для оброблення інформації, але й ретельної побудови розподілених архітектур і дуже гнучкого й адаптивного управління потоками даних, що може бути обмеженим можливостями існуючих апаратних платформ. Для успішного проведення таких операцій потрібні великі обсяги детальної особистої інформації для точної ідентифікації та визначення осіб, на яких здійснюється вплив. Водночас інформація про накопичення Китаєм значних масивів персональних даних на громадян США та ЄС, а також успіхи китайської сторони в розвитку технологій квантових обчислень можуть свідчити про активну підготовку КНР до дій у цьому напрямі. Так, за інформацією журналу *Foreign Policy*, шляхом активного проведення заходів кіберрозвідки Китай уже накопичив величезний масив персональних даних, наприклад про громадян США. Це включає конфіденційні записи 21,5 мільйона осіб з Управління персоналу США, а також конфіденційні дані, що стосуються понад 100000 військовослужбовців ВМС США (Doffman, 2020). Китай також зібрав дані про тисячі європейських чиновників, які він вибірково використовував для впливу на дискусії щодо європейсько-китайських відносин (Financial Times, 2024). Хоча дані з інших країн менш доступні, масштаби економічних, політичних і військових операцій КНР у цих регіонах свідчать про те, що й у них збираються аналогічні обсяги особистої інформації. Це свідчить, що китайська військово-політична думка поступово переходить від технічної інтерпретації інформаційного протистояння до комплексного, багатоаспектного бачення, у якому також виокремлюються "війна громадської думки", "психологічна війна" та "правова війна", що разом мають формувати сприятливе зовнішньополітичне та правове середовище для дій КНР. Використання в одному концептуальному блоці термінів, що належать до медіа, психологічного та юридичного дискурсів, відображає системний перехід від суто інформаційних операцій до інструменталізації всіх сфер функціонування держави як ресурсів воєнної стратегії.

Незважаючи на стратегічний характер і значний розмах, концепція інтелектуалізації бойових дій, яка впроваджується НВАК, має і слабкі сторони. Це зумовлено низкою нерозв'язаних проблем і відкритих питань, які на сьогодні ще потребують вирішення. Першим таким питанням є рівень інтеграції технологій штучного інтелекту в процеси прийняття рішень. Досі китайське військово-політичне керівництво не виробило остаточного рішення стосовно залучення універсальних тех-

нологій штучного інтелекту до військових операцій. З одного боку, існує думка, що люди повинні обов'язково брати участь у процесі планування і командування, а технології ШІ мають застосовуватись виключно як автоматизовані системи підтримки прийняття рішень (Jiefangjun Bao, 2017; 2020). З іншого боку, висунута концепція інтелектуальної війни ґрунтується на забезпеченні вчасного надходження потоків даних та ефективного застосуванні алгоритмів їх оброблення, тому перевага над противником може бути отримана лише шляхом максимального виключення впливу людського фактору (Jiefangjun Bao, 2020). Загалом зазначені підходи засновані на приматі співробітництва і взаємодоповнення людей і машин, проблема заключається лише у ступені такого співробітництва. Водночас серед керівництва НВАК існує думка, що люди й машини мають відігравати різні ролі в процесі прийняття військових рішень на різних стадіях ведення бойових дій і мінімально пересікатись одне з одним (Wu, 2020). На думку китайських експертів, планування операцій і прийняття рішень має проводитись людьми лише в мирний час, у ході ж ведення бойових дій управлінські функції мають переходити до машин, що мінімізує імовірність помилок і впливу емоційного фактору на ведення бойових дій. Такий підхід зумовлений тим, що КНР приділяє велику увагу питанню управління ескалацією конфліктів, оскільки керівництво країни максимально уникає конфронтації, яка може призвести до значних економічних втрат. У цьому ключі китайські фахівці висловлюють занепокоєння тим, що функціонування універсальних автоматизованих систем озброєння, які матимуть певний ступінь свободи прийняття рішень, може за певних обставин призвести до неконтрольованого розвитку кризових ситуацій та їх швидкого перетікання в повноцінні конфлікти (Chen, 2018).

Другим проблемним питанням є збереження партійного контролю за процесом інтелектуалізації військової сфери. В умовах інтелектуалізованої війни роль політичних комісарів у військових операціях може суттєво знизитись унаслідок зростання кваліфікації військового командування, безпрецедентної швидкості розвитку операцій і тенденції до поступового доповнення та заміни людей у ході прийняття оперативних рішень технологіями ШІ. Водночас лідери КПК надають великого значення ролі політичних комісарів у посиленні партійного контролю над збройними силами. Розв'язання суперечності між збереженням політичного контролю і забезпеченням високого рівня експертних знань особового складу для забезпечення реалізації концепції інтелектуалізованої війни є одним із центральних тем у ідеологічних дискусіях усередині КПК і політичних органів НВАК. Проблема полягає в тому, що військовослужбовці, які вміють застосовувати інтелектуальну зброю, але не підтримують комуністичної філософії та не виконують вказівок КПК, можуть становити серйозну загрозу партійному контролю. Водночас пропозиція стосовно запровадження суворих ідеологічних іспитів і занять із політичного виховання може призвести до відтоку високопідготовлених кадрів. У цьому контексті експерти Національного університету оборонних технологій КНР роблять наголос на підготовці "нового типу" військових кадрів, які поєднуюватимуть високу кваліфікацію в рамках удосконалення політики розвитку військової освіти з дотриманням принципів збереження партійного контролю та управління освітою (Kapia, 2021).

Третім проблемним питанням є відсутність у НВАК практичного досвіду ведення бойових дій, що може

привести до нерелевантного впровадження концепції інтелектуалізації, яка буде відірвана від сучасних тенденцій розвитку воєнного мистецтва. Ця проблема перекликається з необхідністю створення передових технологій ШІ, які базуватимуться на сучасній інформації та бойовому досвіді останніх військових конфліктів. Не виключено, що НВАК намагатиметься компенсувати нестачу практичного досвіду шляхом проведення випробування концепції інтелектуалізації війни шляхом впровадження платформ ШІ в навколовійськових областях (відстоювання інтересів КНР у спірних районах Південно-китайського моря) та експорту інтелектуальної зброї та обладнання у зони конфліктів із подальшим відслідковуванням досвіду його застосування (SIPRI, 2023).

Незважаючи на зазначені проблемні питання, вони можуть бути вирішені китайською стороною в процесі подальшого вдосконалення і практичного впровадження концепції інтелектуалізації війни. Необхідно зауважити, що керівництво КНР уже робить практичні кроки для формування військових структур, покликаних реалізувати зазначені стратегічні підходи. Організаційні зміни квітня 2024 року, що супроводжувалися розформованням Сил стратегічної підтримки НВАК і створенням на їхній базі трьох окремих компонентів – Сил кіберпростору, Сил космічного простору та Сил інформаційної підтримки, продемонстрували прагнення Пекіна децентралізувати технологічні спроможності задля підвищення їхньої гнучкості в умовах інтелектуалізованого протиборства (Ministry of National Defense, 2024). Такі дії офіційного Пекіна продемонстрували не лише черговий крок у поточній модернізації НВАК, але й підкреслили прагнення партійного керівництва Китаю перейти від теоретичних пошуків до практичного включення концепції інтелектуалізації війни в оперативну реальність. Результатом такої діяльності має стати створення більш гнучких, спеціалізованих об'єднаних збройних сил, здатних просувати стратегічні інтереси Китаю в умовах швидкої зміни геополітичного середовища. Незважаючи на послідовний прогрес, особовий склад, системи командування та доктринальна єдність НВАК залишаються на стадії розвитку та трансформації. Реальна бойова сумісність нових видів збройних сил у бойових умовах залишається неперевіреною, а ефективність – невизначеною. Разом із тим, проголошені зміни в культурі військового командування та інституційній побудові НВАК свідчать про наявний трансформаційний потенціал і політичну волю для його реалізації, що потребує подальшого вивчення та наукового осмислення (PLA Tracker, 2024).

Важливо відзначити вплив трансформації китайської стратегії на ситуацію довкола російсько-української війни. Китай активно вивчає досвід інформаційної боротьби Росії проти України та її західних союзників. При цьому аналіз воєнно-політичної стратегії КНР дає змогу визначити кілька чітких механізмів, через які інтелектуалізація бойових дій НВАК і протистояння зі США безпосередньо впливають на безпекову ситуацію в Україні. По-перше, це ресурсний механізм: зміщення фокусу уваги Вашингтона на технологічне стримування Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні змушує США диверсифікувати оборонно-промислові потужності й запаси високотехнологічного озброєння (мікрочипи, системи ППО, ШІ-платформи розвідки), що знижує обсяги або швидкість їх постачання європейським союзникам. По-друге, це стратегічно-комунікаційний аспект: Китай активно переймає та адаптує російські методи гібридного впливу. Використовуючи власні алгоритмічні спроможності й ШІ-генерацію контенту,

Пекін здійснює операції впливу на країни так званого "Глобального Півдня" та ЄС, спрямовані на збереження нинішньої ситуації, у рамках якої КНР не зацікавлена ні у поразці РФ, ні в припиненні війни на умовах агресора та перетворенні України на ослаблену залежну державу. Китайська сторона акцентує увагу на просуванні наративів про "неефективність санкцій" і безальтернативність припинення війни задля відновлення глобальної економічної стабільності, що свідчить про намагання КНР отримати максимальну економічну вигоду від війни з одночасним економічним ослабленням свого головного геополітичного противника – США.

Дискусія і висновки

Результати проведеного аналізу концептуальних засад воєнної модернізації КНР відкривають простір для наукової дискусії навколо кількох фундаментальних питань сучасної політичної науки та воєнної стратегії.

Перше дискусійне питання стосується онтологічного статусу самої концепції: чи є "інтелектуалізована війна" якісно новою воєнною парадигмою, чи вона є лише логічним продовженням етапу "інформатизації"? У цьому контексті можна частково погодитись із підходом Е. Канії (Kania, 2021), яка розглядає інтелектуалізацію як передвісник "точки сингулярності" на полі бою, де алгоритми ШІ визначатимуть перебіг операцій швидше за людське сприйняття. Водночас дослідження доводять, що інтелектуалізація є не запереченням, а вищою формою інформатизації: якщо інформатизація створила канали передавання даних (мережі), то інтелектуалізація автоматизує процес оброблення цих даних і прийняття рішень на їх основі.

Другим, більш критичним аспектом дискусії, є інституційна спроможність тоталітарної політичної системи КНР реалізувати технологічний потенціал інтелектуалізованої війни. Як справедливо зазначають дослідники RAND Corporation (Beauchamp-Mustafaga et al., 2025) у контексті аналізу китайської моделі командування, існує перманентна суперечність між природою сучасного високотехнологічного бою, який вимагає від командирів на місцях максимальної гнучкості й автономії, та імперативом абсолютного, жорсткого партійного контролю з боку КПК. Дослідження демонструє, що Пекін намагається вирішити цю дилему шляхом створення "гібридної вертикалі", де системи ШІ виступатимуть не заміною командира, а цифровим інструментом мінімізації помилок, що дасть змогу зберегти централізований політичний контроль при підвищенні швидкості реагування підрозділів.

Третє питання стосується межі між інформаційним протиборством і когнітивною війною. Спираючись на аналітичні оцінювання German Marshall Fund (Chock et al., 2025), можна стверджувати, що когнітивний домен у стратегії КНР виділився у самостійну сферу ведення війни. Це спростовує традиційне бачення когнітивних операцій як частини інформаційного протиборства. Метою китайської інтелектуалізованої стратегії є не просто дезінформація, а довгострокова зміна когнітивних моделей сприйняття реальності елітами й населенням країн-противників (насамперед США та їхніх союзників включно з опосередкованим впливом на європейський безпековий простір).

Особливої ваги ці дискусійні положення набувають у світлі масштабної реорганізації НВАК, яка завершилася наприкінці 2024 – на початку 2025 років. Ліквідація Сил стратегічної підтримки та створення на їхній базі автономних Сил кіберпростору, Сил космічного простору та Сил інформаційної підтримки чітко вказує на те, що китайське керівництво перейшло до створення вузько-

спеціалізованих архітектурних компонентів для ведення алгоритмічної війни. Це підтверджує висновки таких дослідників, як М. Раска (Raska, & Bitzinger, 2023), щодо переходу КНР до практичного тестування елементів штучного інтелекту в операційній структурі збройних сил.

Таким чином, на тлі політичного курсу КПК на утвердження КНР як нового глобального лідера китайська сторона проводить активні заходи з нарощування свого стратегічного потенціалу. Доведено, що концепція "інтелектуалізації бойових дій" розглядається партійно-державним керівництвом КНР як війна майбутнього та визначальне ядро всієї воєнної модернізації НВАК. Установлено, що під керівництвом Сі Цзіньпіна інтелектуалізація військової сфери перетворилася із суто технологічного завдання на фундаментальний засіб реалізації зовнішньополітичного курсу на посилення міжнародного впливу КНР.

Обґрунтовано, що в межах китайської стратегічної думки інформаційна сфера, кіберпростір і когнітивний домен остаточно трансформувалися у самостійні "поля битви". Застосування технологій інтелектуалізованого впливу (зокрема генеративного ШІ й алгоритмічного маніпулювання) спрямоване на деформацію моделей сприйняття реальності міжнародними елітами й суспільством іноземних країн, що дає змогу КНР змінювати геополітичний ландшафт і здійснювати проєкцію сили без прямого вступу в кінетичний воєнний конфлікт. При цьому виявлено ключову внутрішню дилему китайської воєнно-політичної моделі, яка полягає у суперечності між природою інтелектуалізованої війни та імперативом збереження абсолютного, жорсткого ієрархічного контролю з боку Комуністичної партії Китаю.

Водночас дослідження показало, що постійне зростання напруженості, викликане ескалацією стратегічного протистояння між США та КНР за геополітичне домінування, безпосередньо погіршує безпекове середовище навколо України. Ця глобальна конфронтація суттєво відвертає увагу, медійні ресурси, дипломатичні зусилля та матеріально-технічні потужності світової політичної спільноти від російсько-українського конфлікту. Для України це створює довгострокові ризики диверсифікації західної допомоги й вимагає системного моніторингу як дипломатичної позиції Китаю, так і практичного впровадження китайських технологій когнітивного впливу.

Перспективи подальших досліджень. З огляду на динамічний характер реформ НВАК, подальший науковий пошук доцільно спрямувати на прикладний аналіз китайських військових статутів і Білих книг з оборони останніх років, а також дослідження прикладів практичної реалізації КНР своїх методів та інструментів інформаційного впливу, зокрема в ході внутрішніх протестів в Гонконзі, прикордонного конфлікту з Індією, у рамках кампанії з нівелювання звинувачень у штучному характері пандемії вірусу COVID-19. Окремого вивчення потребує детальне моделювання Тайванського сценарію в контексті застосування КНР засобів кібернетичної війни, а також комплексне дослідження методів протидії китайським операціям когнітивного впливу в інформаційному просторі країн ЄС.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

Beauchamp-Mustafaga, N., Ke, I., Kerrigan, A., & Burke, E. J. (2025). *Mission command with Chinese characteristics? Exploring Chinese military thinking about command and control in future warfare*. RAND Corporation.

Chen, S. (2018, July 22). China military develops robotic submarines to launch a new era of sea power. *South China Morning Post*. <https://www.scmp.com/news/china/society/article/2156361/china-developing-unmanned-ai-submarines-launch-new-era-sea-power>

Chock, J. K. et al. (2025). *Opportunities and challenges in the Indo-Pacific: A next-generation perspective*. German Marshall Fund of the United States.

Dahm, M. (2020). *Chinese ferry operations in the Taiwan Strait*. Johns Hopkins University Applied Physics Laboratory.

Doffman, Z. (2020, December 22). *China's theft of data is a policy, not a series of crimes*. Foreign Policy. <https://foreignpolicy.com/2020/12/22/china-us-data-intelligence-cybersecurity-xi-jinping>

Fenby, J. (2014). *Will China dominate the 21st century?* Polity Press.

Financial Times. (2024, May 15). *China's push for tech self-reliance*. <https://www.ft.com/content/601df41f-8393-46ad-9f74-fe64f8ea1a3f>

Frohman, B., & Rausch, J. (2024). *The PLA's long march toward a world-class military: Progress, ambitions, and obstacles*. The National Bureau of Asian Research. <https://www.nbr.org/publication/the-plas-long-march-toward-a-world-class-military-progress-ambitions-and-obstacles/>

GIS Reports. (2023, August 2). *Naval power in the Pacific*. <https://www.gisreportsonline.com/r/naval-power-pacific/>

Jiefangjun Bao. (2017, November 21). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>

Jiefangjun Bao. (2020, January 14). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>

Jiefangjun Bao. (2020, February 11). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>

Kania, E. B. (2021). Artificial intelligence in China's military innovation. In *The Global Race for Technological Superiority*. Routledge.

Liff, A. P. (2018). China's military reforms and resistance to "Westernization". *Asia Policy*, 13(1), 10–18.

Mayer, P. (2025). Codifying intelligentized warfare: The People's Liberation Army's doctrine's turn in Science of Military Strategy 2020. *Journal of East Asia Security*, 62–78.

Ministry of National Defense of the People's Republic of China. (2024). *Interpretation of military strategy and development*. <http://www.mod.gov.cn/gfbw/jmsd/16302172.html>

Mulvenon, J. (2008). Golden Shields and Panopticons: Beijing's evolving internet control policies. *Georgetown Journal of International Affairs*, 9(2), 115–120.

National Security Law of the People's Republic of China. (2015). <https://digichina.stanford.edu/work/national-security-law-of-the-peoples-republic-of-china/>

Newdick, T. (2023, July 11). *Alarming Navy intel slide warns of China's 200 times greater shipbuilding capacity*. The War Zone. <https://www.twz.com/alarmed-navy-intel-slide-warns-of-chinas-200-times-greater-shipbuilding-capacity>

Pillsbury, M. (2015). *The hundred-year marathon: China's secret strategy to replace America as the global superpower*. Henry Holt and Co.

PLA Tracker. (2024). *Operationalizing intelligentized warfare: Xi replaces the Strategic Support Force with three new arms*. <https://www.platracker.com/post/operationalizing-intelligentized-warfare-xi-replaces-the-strategic-support-force-with-three-new-ar>

Raska, M., & Bitzinger, R., (2023). *The AI Wave in Defense Innovation: Assessing Military Artificial Intelligence Strategies, Capabilities, and Trajectories*. Routledge.

SIPRI. (2023). *Trends in international arms transfers, 2022*. Stockholm International Peace Research Institute.

State Council Information Office of the People's Republic of China. (2019). China's national defense in the new era. *Foreign Languages Press*. https://english.www.gov.cn/archive/whitepaper/201907/24/content_WS5d3941ddc6d08408f502283d.html

Wortzel, L. M. (2013). *The Chinese People's Liberation Army and information warfare*. Strategic Studies Institute.

Wu, M. (2020). *Intelligent Wars (Zhinenghua zhanzheng)*. People's Liberation Army Press.

Xi, J. (2014, April 15). *Adhering to a holistic view of national security*. Central National Security Commission.

Xi, J. (2017). *Secure a decisive victory in building a moderately prosperous society in all respects*. Report to the 19th National Congress of the Communist Party of China.

Xi, J. (2022). *Hold high the great banner of socialism with Chinese characteristics and strive in unity to build a modern socialist country in all respects*. Report to the 20th National Congress of the Communist Party of China.

Yatsuzuka, M. (2020). *PLA's intelligentized warfare: The politics on China's military strategy*. National Institute for Defense Studies.

Yuen, K., & Troxler, M. (2018). *Chinese definitions of information warfare*.

References

Beauchamp-Mustafaga, N., Ke, I., Kerrigan, A., & Burke, E. J. (2025). *Mission command with Chinese characteristics? Exploring Chinese military thinking about command and control in future warfare*. RAND Corporation.

Chen, S. (2018, July 22). China military develops robotic submarines to launch a new era of sea power. *South China Morning Post*. <https://www.scmp.com/news/china/society/article/2156361/china-developing-unmanned-ai-submarines-launch-new-era-sea-power>

Chock, J. K. et al. (2025). *Opportunities and challenges in the Indo-Pacific: A next-generation perspective*. German Marshall Fund of the United States.

- Dahm, M. (2020). *Chinese ferry operations in the Taiwan Strait*. Johns Hopkins University Applied Physics Laboratory.
- Doffman, Z. (2020, December 22). *China's theft of data is a policy, not a series of crimes*. Foreign Policy. <https://foreignpolicy.com/2020/12/22/china-us-data-intelligence-cybersecurity-xi-jinping>
- Fenby, J. (2014). *Will China dominate the 21st century?* Polity Press.
- Financial Times. (2024, May 15). *China's push for tech self-reliance*. <https://www.ft.com/content/601df41f-8393-46ad-9f74-fe64f8ea1a3f>
- Frohman, B., & Rausch, J. (2024). *The PLA's long march toward a world-class military: Progress, ambitions, and obstacles*. The National Bureau of Asian Research. <https://www.nbr.org/publication/the-plas-long-march-toward-a-world-class-military-progress-ambitions-and-obstacles/>
- GIS Reports. (2023, August 2). *Naval power in the Pacific*. <https://www.gisreportsonline.com/r/naval-power-pacific/>
- Jiefangjun Bao. (2017, November 21). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>
- Jiefangjun Bao. (2020, January 14). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>
- Jiefangjun Bao. (2020, February 11). <https://www.eastview.com/resources/gpa/jiefangjun-bao/>
- Kania, E. B. (2021). Artificial intelligence in China's military innovation. In *The Global Race for Technological Superiority*. Routledge.
- Liff, A. P. (2018). China's military reforms and resistance to "Westernization". *Asia Policy*, 13(1), 10–18.
- Mayer, P. (2025). Codifying intelligentized warfare: The People's Liberation Army's doctrine's turn in Science of Military Strategy 2020. *Journal of East Asia Security*, 62–78.
- Ministry of National Defense of the People's Republic of China. (2024). *Interpretation of military strategy and development*. <http://www.mod.gov.cn/gfbw/jmsd/16302172.html>
- Mulvenon, J. (2008). Golden Shields and Panopticons: Beijing's evolving internet control policies. *Georgetown Journal of International Affairs*, 9(2), 115–120.
- National Security Law of the People's Republic of China. (2015). <https://digichina.stanford.edu/work/national-security-law-of-the-peoples-republic-of-china/>
- Newdick, T. (2023, July 11). *Alarming Navy intel slide warns of China's 200 times greater shipbuilding capacity*. The War Zone. <https://www.twz.com/ alarming-navy-intel-slide-warns-of-chinas-200-times-greater-shipbuilding-capacity>
- Pillsbury, M. (2015). *The hundred-year marathon: China's secret strategy to replace America as the global superpower*. Henry Holt and Co.
- PLA Tracker. (2024). *Operationalizing intelligentized warfare: Xi replaces the Strategic Support Force with three new arms*. <https://www.platracker.com/post/operationalizing-intelligentized-warfare-xi-replaces-the-strategic-support-force-with-three-new-ar>
- Raska, M., & Bitzinger, R., (2023). *The AI Wave in Defense Innovation: Assessing Military Artificial Intelligence Strategies, Capabilities, and Trajectories*. Routledge.
- SIPRI. (2023). *Trends in international arms transfers, 2022*. Stockholm International Peace Research Institute.
- State Council Information Office of the People's Republic of China. (2019). China's national defense in the new era. *Foreign Languages Press*. https://english.www.gov.cn/archive/whitepaper/201907/24/content_WS5d3941ddc6d08408f502283d.html
- Wortzel, L. M. (2013). *The Chinese People's Liberation Army and information warfare*. Strategic Studies Institute.
- Wu, M. (2020). *Intelligent Wars (Zhinenghua zhanzheng)*. People's Liberation Army Press.
- Xi, J. (2014, April 15). *Adhering to a holistic view of national security*. Central National Security Commission.
- Xi, J. (2017). *Secure a decisive victory in building a moderately prosperous society in all respects*. Report to the 19th National Congress of the Communist Party of China.
- Xi, J. (2022). *Hold high the great banner of socialism with Chinese characteristics and strive in unity to build a modern socialist country in all respects*. Report to the 20th National Congress of the Communist Party of China.
- Yatsuzuka, M. (2020). *PLA's intelligentized warfare: The politics on China's military strategy*. National Institute for Defense Studies.
- Yuen, K., & Troxler, M. (2018). *Chinese definitions of information warfare*.

Отримано редакцією журналу / Received: 29.05.26
 Прорецензовано / Revised: 14.06.26
 Схвалено до друку / Accepted: 16.07.26
 Опубліковано / Published: 21.09.26

Ruslan STEPANYSHYN, Head of Department
 ORCID ID: 0009-0004-7587-7234
 e-mail: ruslan.stepanyshyn@knu.ua
 Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE CONCEPT OF INTELLIGENTIZED WARFARE IN THE PRC'S MILITARY AND POLITICAL STRATEGY: TECHNOLOGICAL, INFORMATION, AND GEOPOLITICAL DIMENSIONS

Background. The article examines the doctrinal and organizational transformation of the military-political strategy of the People's Republic of China in the context of global rivalry with the United States. It explores the evolution of the CCP leadership's approaches to utilizing the information sphere as an instrument of geopolitical influence and power projection.

Methods. The study is based on a qualitative analysis of primary sources (PRC strategic documents, laws, and CCP reports) and secondary data from leading Western think tanks (RAND Corporation, GMF). The systems method was applied to examine the concept of intelligentization as an element of the PRC's security architecture; the structural-functional method was used to assess reforms in the PLA's command and control systems; and the comparative method was employed to identify differences between the stages of "mechanization," "informatization," and "intelligentization" of warfare.

Results. Key priorities for the technological rearmament of the PLA, alongside the integration of artificial intelligence, big data systems, and quantum technologies into the military sphere, have been identified. The study reveals the internal dilemma of the Chinese leadership between strict centralized party control and the implementation of flexible command (Mission Command). It is demonstrated that the cognitive domain and cyberspace have transformed into independent instruments for reshaping the geopolitical landscape without direct conventional conflict.

Conclusions. The accelerated implementation of the intelligentized warfare concept by Xi Jinping's administration to preserve China's strategic positions in the Asia-Pacific region is substantiated. The mechanisms of the indirect impact of the U.S. - PRC confrontation on Ukraine's security environment through the redistribution of Western partners' resources are defined. The scientific novelty of the study lies in the systematization of the PRC's "intelligentized warfare" concept and the analysis of its impact on the security environment around Ukraine amid the global confrontation between Washington and Beijing.

Keywords: People's Republic of China, intelligentized warfare, People's Liberation Army (PLA), artificial intelligence, cognitive warfare, cyberspace, geopolitical leadership, Mission Command.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; or in the decision to publish the results.